

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-02-22
Besvaras senast
2021-03-03 kl. 12.00

Till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:1919 Elbristen i Sverige

Historiskt har den svenska elinfrastrukturen byggt på stabil och billig energi, vilket ligger till grund för en stor del av de industriinvesteringar som har kunnat göras genom åren. I norra Sverige har man vattenkraft, vilket är en fossilfri och billig energi när investeringen väl är gjord. I södra Sverige har man valt att ha kärnkraft, även den fossilfri, eftersom vattenkraft inte finns att tillgå.

Men regeringens katastrofala energipolitik har genom nedstängning av kärnkraften lett till elbrist i södra delarna eftersom det inte finns tillräcklig överföringskapacitet att leda ned el från de norra delarna. Behovet av el i södra delarna av landet täcks därför upp med el från utlandet, som kommer från fossila bränslen som olja, gas eller kol, och dessutom till mycket högre priser. Eller så dras fjärrvärmeverk igång, exempelvis Karlshamnsverket som körs på olja. Detta är direkt kontraproduktivt mot en politik som vill göra sig av med fossil energi.

Dessutom har man genom skattepolitiken straffat bort den lokala elproduktionen som skulle ersätta kärnkraften.

Nu vill regeringen satsa 75 miljarder kronor på att bygga ut elnäten mellan norr och söder, vilket är den största satsningen Svenska kraftnät någonsin gjort. Samtidigt varnar regionerna Norrbotten och Västerbotten i en rapport för att södra Sverige inte kan räkna med att hämta el från norra eftersom elbehovet i norr kommer att öka kraftigt på grund av flera planerade industrisatsningar. Enligt rapporten finns i dag ett överskott på el i norr på 3 000 megawatt. Prognosen är ett ökat effektbehov för industri och näringsliv i området till 2028 på 2 400 megawatt, vilket man dessutom säger är lågt räknat.

Elbristen, med följande enorma prishöjningar, i södra Sverige har nu lett till svårigheter för industrin men blir också kännbar för hushållen. Flera företag har i flera år varnat för bristen på el. Samtidigt har regeringens politik fortsatt med nedstängning av fossilfri kärnkraft.

Ett företag som för två år sedan gick ut och larmade är Pågen. Kapaciteten i elnätet räckte inte till för den expansion som företaget planerade i Malmö och vd:n Anders Carlsson Jerndal konstaterade att han aldrig trott att strömbrist skulle kunna förekomma i ett i-land.

Fplus skriver den 18 februari 2021 att ”när exemplet med Pågen gjorde det tydligt att elbristen faktiskt innebär ett konkret hinder för tillväxt satte det fart på debatten. Det ledde till slut till en överenskommelse mellan regeringen och de olika nätägarna för att säkerställa att Pågen få extra reservkapacitet när det råder effektbrist”.

Nu har Pågen garanterats den el som behövs i Malmö genom att bland annat lokala kraftverk kan startas upp om det behövs, skriver Fplus.

Trots den rådande bristen på el hävdar statsrådet Anders Ygeman i ett svar på min fråga 2020/21:1729 att det ”inte råder någon brist på el i Sverige”. I min fråga hävdade jag att ”det råder akut brist på el i Sverige, och vi ser stigande elpriser, till följd av att regeringen stängt ned Ringhals 1” och att man nu får ”importera smutsig kolkraft och starta upp oljeeldade kraftverk i Sverige för att över huvud taget få fram el”.

Statsrådet hänvisar till statistik över en tioårsperiod inkluderat sommarmånader då energibehovet i landet är mycket litet, med stora överskott till följd, men tycks ducka för realiteten att när energibehovet under kalla vintermånader är som störst saknar södra delarna av landet el.

Statsrådet skriver vidare i sitt svar att ”hittills har vi varit framgångsrika med att locka till oss industri till Sverige, såsom Northvolt, Facebook och Google. Jag tror att framgångsfaktorer till det bland annat finns att hitta inom elsektorn där vi har hög leveranssäkerhet och tillgång till el från i huvudsak icke fossila källor”.

De företag som statsrådet nämner, Northvolt i Skellefteå, Facebook utanför Luleå och Google i Horndal norr om Avesta, har alla etablerat sig i norra eller mellersta Sverige och drar därför stora effekter från elen som produceras i norr. De planerade fortsatta industrisatsningarna i norra Sverige, bland annat projektet Hybrit för att framställa stål utan kol som väntas kräva 2 000 megawatt, kommer dessutom, utbyggnad av överföringskapacitet till trots, att minska möjligheten att få tillräckligt med el till företagen och hushållen i södra Sverige.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Anders Ygeman:

Ser statsrådet en risk att industrier i södra Sverige ska avvecklas och hur tänker statsrådet att utan kärnkraften lösa de behov som finns av el utan att importera eller driva fossil energiproduktion?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders